

SKRBNIŠTVO ZA ODRASLE

Skrbništvo je oblik zaštite djece bez roditeljske skrbi, odraslih osoba lišenih poslovne sposobnosti i osoba koje nisu iz drugih razloga u mogućnosti štititi svoja prava i interese. Odraslim osobama time se osigurava zaštita onih prava i interesa koja su im odlukom suda ograničena.

Pokretanje postupka za lišenje poslovne sposobnosti

Sud će u izvanparničnom postupku punoljetnu osobu koja zbog duševnih smetnji ili drugih razloga nije sposobna brinuti se o nekom od svojih prava, potreba ili interesa, ili koja ugrožava prava i interese drugih osoba o kojima je dužna skrbiti se, u tom dijelu lišiti poslovne sposobnosti.

Postupak za lišenje poslovne sposobnosti pred nadležnim sudom **može** pokrenuti:

- ✿ Sud po službenoj dužnosti
- ✿ bračni drug osobe o kojoj se provodi postupak lišenja poslovne sposobnosti
- ✿ krvni srodnici u ravnoj lozi, a u pobočnoj lozi do 2. stupnja

Centar će osobi za koju je pokrenut postupak lišenja imenovati posebnog skrbnika sa zadatkom i ovlaštenjem zastupanja prava i interesa štićenika u tom postupku.

Sud će provesti izvanparnični postupak u kojem će saslušati sve stranke, nakon nalaza i mišljenja sudskog vještaka utvrditi zdravstveno stanje osobe, utvrdit će u kojem dijelu osoba nije u mogućnosti samostalno štititi svoja prava i interese te je u tom dijelu lišiti poslovne sposobnosti.

Skrbništvo za punoljetne osobe

Po pravomoćnosti sudskog rješenja, a najdulje u roku od 30 dana od pravomoćnosti, centar po službenoj dužnosti pokreće postupak stavljanja osobe lišene poslovne sposobnosti pod skrbništvo i provodi postupak imenovanja skrbnika.

Skrbnik može biti osoba koja ima osobine i sposobnosti za obavljanje skrbništva i koja pristane biti skrbnik i uglavnom se bira iz kruga srodnika osobe koja se stavlja pod skrbništvo. Roditeljima punoljetnog djeteta lišenog poslovne sposobnosti Centar će dati prednost kod odlučivanja o osobi skrbnika.

Skrbnik ne može biti osoba:

- ✿ lišena poslovne sposobnosti
- ✿ lišena roditeljske skrbi
- ✿ čiji su interesi u suprotnosti s interesima štićenika
- ✿ koja ima sklopljen ugovor o doživotnom / dosmrtnom uzdržavanju

- ❁ čiji bračni drug ima sklopljen ugovor o doživotnom / dosmrtnom uzdržavanju sa štićenikom
- ❁ od koje se obzirom na ponašanje i osobine te odnose sa štićenikom ne može očekivati da će pravilno obavljati skrbničku dužnost

Prilikom odlučivanja o osobi skrbnika, Centar će, u skladu s njegovom dobrobiti, saslušati štićenika te, ukoliko je isti u stanju shvatiti značenje navedenog postupka, uzeti u obzir njegove želje. Ukoliko nitko od bliskih srodnika štićenika ne udovoljava osobinama za obnašanje dužnosti skrbnika, odnosno ako takvih srodnika štićenik niti nema, Centar može odlučiti da dužnost skrbnika neposredno obavlja osoba zaposlena u tom Centru.

Rješenjem o stavljanju pod skrbništvo i imenovanju skrbnika centar određuje prava i dužnosti skrbnika, sukladno sudskoj odluci.

U postupanju s osobom pod skrbništvom moraju se uzeti u obzir osobnost te sadašnji ili ranije izraženi stavovi osobe, kao i zaštita njezina dostojanstva i dobrobiti. Centar je dužan svake tri godine preispitati potrebu skrbničke zaštite štićenika i o tome sastaviti izvješće.

Posebno skrbništvo

Radi zaštite pojedinih osobnih i imovinskih prava i interesa centar će imenovati posebnog skrbnika:

- ❁ osobi za koju je podnesen prijedlog za lišenje poslovne sposobnosti,
- ❁ osobi kojoj najmanje tri mjeseca nije poznato boravište ili nije dostupna, a nema punomoćnika u stvarima u kojima se odlučuje prema odredbama Obiteljskog zakona,
- ❁ štićeniku kad postoji sukob interesa između njega i njegova skrbnika ili bliskoga srodnika odnosno bračnog druga skrbnika, u imovinskim postupcima ili sporovima odnosno pri sklapanju pojedinih pravnih poslova
- ❁ štićenicima u slučaju spora ili sklapanja pravnoga posla između njih kad imaju istoga skrbnika
- ❁ u drugim slučajevima propisanim Obiteljskim zakonom.

Poseban skrbnik ovlašten je i dužan poduzimati radnje te zastupati interese osobe samo u postupku za koji je imenovan. **Samo štićenik, neovisno o dijelu u kojem je lišen poslovne sposobnosti,** može donijeti odluke o priznanju ili pristanku na priznanje očinstva, pristanku na sklapanje ili razvod braka, pristanku na prestanak ili stupanje u životne zajednice s osobama različitog ili istog spola, pristanku na posvojenje (osim u slučajevima u kojima sud donosi odluku koja zamjenjuje pristanak roditelja), drugim odlukama koje imaju značenje izjava o strogo osobnim stanjima, osim

onih o kojima Obiteljski zakon određuje drukčije. **Skrbnik je dužan zatražiti prethodno odobrenje centra** za poduzimanje važnijih mjera o osobi, osobnim stanjima, zdravlju štićenika ili imovini štićenika. **Samo sud može,** po prijedlogu štićenika ili skrbnika, u posebom postupku donijeti rješenje o štićenikovu prekidu trudnoće, sterilizaciji, doniranju tkiva i organa, sudjelovanju u biomedicinskim istraživanjima i mjerama za održavanje na životu.

Centar kontrolira skrbnika u obavljanju skrbničke dužnosti putem godišnjih i polugodišnjih izvješća, a u slučaju poduzimanja važnijih mjera glede osobe, osobnog stanja, zdravlja te raspolaganja pokretnom i nepokretnom imovinom štićenika, skrbnik mora ishoditi posebno odobrenje centra. Primjerak izvješća dostavlja štićeniku.

Centar će razriješiti skrbnika dužnosti, ako utvrdi da je u obavljanju dužnosti nemaran, da ugrožava štićenikove interese, da zloupotrebljava svoje ovlasti ili ako procijeni da bi za štićenika bilo korisnije da mu se imenuje drugi skrbnik. Centar će razriješiti skrbnika dužnosti i kad on to zatraži, a najkasnije u roku od dva mjeseca od dana podnošenja zahtjeva.

Prestanak skrbništva

- ❁ Smrću štićenika ili pravomoćnim sudskim rješenjem o vraćanju poslovne sposobnosti.

